

SVERIGE GÅR TILL VAL
11 SEPTEMBER

Augusti 2022

Borhuslän-Dal

FACKLIG MEDLEMSTIDNING

En tryggare arbetsmarknad

sid 6-7

Tina Blidberg arbetar vid
Inovyn i Stenungsund:

– En av våra
produkter
används
i blodpåsar

sid 4-5

IF Metalls krav
i valrörelsen 2022

sid 12-13

bettans Bästa
smårätter

tht valvakan

Sid 10-11

IFMETALL
Borhuslän-Dal

ETT KRYSS FÖR DEMOKRATIN! VINN PRISER! sid 15

POSTRÖSTA! **RÖSTA PÅ**
START 24/8 eller **VALDAGEN!**

Det gör skillnad vem som sitter vid makten

Nu är det verkligen fullt upp på alla fronter.

Hösten inleds med **valen till riksdagen, regioner och kommuner, den 11 september**. Politiken angår oss alla. Allt är beroende av politiska beslut – såväl nationellt som lokalt. Genom din röst visar du vilken politik du vill ha och vilka frågor som är viktiga för dig. En del av de frågor som är viktiga för oss som arbetar i industrin, försöker vi belysa i den här medlemstidningen.

Det gör skillnad vem som sitter vid makten. Det märktes tydligt under Coronapandemin. Då fick företagen möjlighet att korttidspermittera i stället för att säga upp våra medlemmar. Detta har vi regeringen att tacka för. Den förstod betydelsen av att föra en politik där företagen fick stöd för att vara rustade då det vände uppåt igen.

IF Metall har fyra krav i valrörelsen: En mänskligare sjukförsäkring. Ingen ska dö på jobbet. En rättvis klimatomställning. En bättre pension.

Det kanske låter som självklarheter, men är inte det för alla partier. Därför är din och min röst viktig för alla oss som jobbar inom industrin. Vilket politisk anser du ska få genomslag i valet?

Valet följs av IF Metalls kongress i Göteborg som genomförs 28 november till 2 december. IF Metall Bohuslän-Dal representeras av sju ombud och sju ersättare. Jag själv är ett av ombuden och

vet att jag talar för samtliga när jag tackar för förtroendet att få företräda avdelningen. Du vet väl att du kan följa kongressen från IF Metalls hemsida?

Vi kommer också att **påbörja avtalsrörelsen under senhösten** då våra avtal löper ut under våren 2023. Utöver löneökningar förhandlar vi också om olika villkorsförändringar i avtalen. Precis som tidigare kommer det att bli en stor utmaning. Inte minst nu när världen ser ut som den gör med krig i vår närhet, en inflationen som tar fart. Till detta räntehöjningar.

Nu till lite trevliga nyheter; makrillen är här och jag önskar skitfiske på er!

Reine Johansson, industriarbetare och ordförande i IF Metall Bohuslän-Dal

KRÖNIKA: EVA NORDMARK, ARBETSGIVARE Stärk tryggheten

Svensk arbetsmarknad utvecklas i en rasande takt. Vissa jobb försvinner medan många andra tillkommer. När världen ställer om är det självklart att Sverige ska hänga med, och inte bara hänga med – vi ska ligga längst fram. För med den gröna omställningen skapas framtidens jobb och de jobben vill vi ha här i Sverige!

Ni IF Metallare är en stor del av den gröna revolution som pågår runtom i vårt land. Och när Sverige ställer om är det självklart att ni ska vara en del i det. Det har ni som fackförbund också visat genom att driva på för – och förhandla om – den principöverenskommelse som nu ligger till grund för den största frihets- och trygghetsreformen på svensk arbetsmarknad i modern tid. Jag är oerhört stolt över att parterna på arbetsmarknaden tillsammans med regeringen kroat arm i detta. Tillsammans stärker vi svenska löntagares ställning på arbetsmarknaden!

– Vi vill fortsätta att utvecklas och gärna ligga längst fram

◀ **Rebecca Andersson och Ivica Stojkovic är stolta industriarbetare.** För dem är industrins förmåga till klimatomställning och digitalisering en fråga om konkurrenskraft. Insikten, viljan och behovet av att kontinuerligt stärka sin ställning på arbetsmarknaden är också funderingar i deras vardag.

Men de är också mitt i livet. Med det följer plikter i familjelivet och ekonomiska realiteter

som utmanar deras vilja att ligga längst fram.

Den 8 juni klubbade riksdagen igenom de lagändringar som krävs för att fackens och arbetsgivarnas överenskommelse om trygghet, omställning och anställning ska bli verklighet.

Omställningsstudiestödet ger Rebecca och Ivica möjlighet – att kunna studera och utvecklas under ett år – med minst 80 procent av sin lön.

Rebecca Andersson är Teamleader för sitt lag i sekvenshallen och jobbar med handskfack och armstöd på IAC Group AB i Färgelanda. **Ivica Stojkovic** är huvudskyddsombud (HSO) och försäkringsansvarig på samma arbetsplats. Tillsammans med andra i klubben förhandlar han med arbetsgivaren i olika frågor. I huvudsak är han HSO och försäkringsansvarig och jobbar heltid i klubben.

ARBEJDSMARKNADSMINISTER

En för svenska löntagare

Att stå mitt i livet, med barn, bolån och löpande omkostnader, är saker som kunnat stå i vägen för många som velat eller behövt ställa om. Det har vi behövt göra något åt. Med det nya omställningsstudiestödet kan du som arbetar studera under ett år med minst 80 procent av din lön. Något som ökar möjligheten för sveriges löntagare att stärka sin ställning på arbetsmarknaden utan att behöva känna oro över hur räkningarna ska betalas.

Den svenska modellen är unik i sitt slag. När fackförbund i andra länder gör allt för att rädda kvar de gamla jobben kämpar de svenska fackförbunden för löntagarnas trygghet och möjlighet att få de nya jobben. Det är en princip som har varit grundläggande för Sveriges starka omställningsförmåga och konkurrenskraft. Men denna modell utgår också från att vi har starka trygghetssystem för dig som behöver ställa om från ett jobb till ett annat. Därför går vi socialdemokrater till val på att permanenta

Eva Nordmark

den tillfälligt stärkta a-kassan som infördes under pandemin.

Trots en osäker omvärld och höjda priser för vanligt folk så vill Moderaterna i stället sänka ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen. För en industriarbetare som tjänar 31 000 kronor i månaden skulle en moderatledd regering med stöd av SD kunna innebära upp till 7 000 kronor mindre i månaden i ersättning vid arbetslöshet jämfört med dagens nivå.

Medan Moderaterna fortsätter driva en politik som syftar till att göra vanliga människor fattiga så går vi Socialdemokrater till val på att stärka Sverige, stärka vår omställningsförmåga och stärka tryggheten för svenska löntagare.

Det mina vänner är vad som står på spel i höstens val!

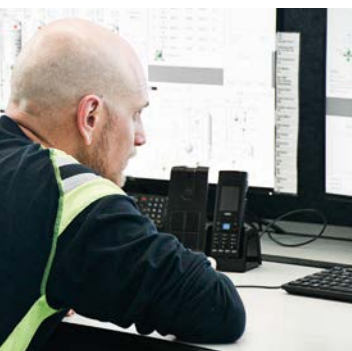
Eva Nordmark, arbetsmarknadsminister

Medlemstidningens ansvarig utgivare: Reine Johansson. **Redaktion:** Reine Johansson, Elisabeth Jannesson, Stina Enarsson, Kent Bursjö i samarbete med Olle Sjöstedt Information AB, Västerås. **Foto om inget annat anges:** Stina Enarsson. **Tryck:** IT Grafiska Göteborg.

Solen skiner och det blåser en frisk vind från havet när vi träffar Tina, Kari och Ulf i "portvakten" på Inovyn för att ta en rundtur på anläggningen som kanske tillhör en av de mindre kända i Stenungsunds petrokemikluster. Läget är det inget fel på med strandtomt och utsikt över Stenungsön.

Inovyn har en stark tro på framtiden

DE JOBBAR ALLA på olika platser på Inovyn. Tina är elektriker, Kari jobbar på klorfabriken och Ulf på PVC-fabriken. Ulf är även huvudskyddsombud för anläggningen.

Inovyns huvudsakliga produktion är PVC och natronlut. Men för att tillverka PVC behövs klor som framställs av salt och elström. Vid tillverkning av klor, bildas biprodukter såsom lut och vätgas som till stor del går till de andra industrierna i Stenungsund.

Vi börjar med att gå den långa branta promenaden upp till den nya klorfabriken.

En mer miljövänlig fabrik

Tina berättar att 2008 såg det dystert ut för en ny klorfabrik. Konjunkturen svängde och ett ägarbyte hade precis skett. Vi fick återigen söka dispens från en svensk lag som förbjöd klorproduktion med kvicksilver.

Beslutet att bygga en ny miljövänligare klorfabrik växte fram för att där ersätta kvicksilvret mot miljövänliga membranceller, men vägen dit har varit allt annat än lätt.

Efter varje dispens fick vi lite respit, men det var väldigt slitsamt då vi faktiskt inte visste vad som skulle ske med oss, om det skulle bli en ny klorfabrik, minns Kari. Men till slut kom beslut om investering och

projektet kunde starta. I december 2018 var fabriken i drift med de nya cellerna som förutom miljövinsten minskat elförbrukningen i processen med en tredjedel.

Vinst med bättre arbetsmiljö

Kari menar att man lätt kan tro att det inte ger ekonomisk vinst att bygga för bättre miljö och arbetsmiljö men i det här fallet blir det en framgång med vinster, som bara på några år betalar tillbaka alla investeringar.

Tina förklarar pedagogiskt under besöket om hur PVC framställs; den ena produkten blir som mjöl. Den andra som socker.

Klor pumpas från fabriken ner till nästa nivå där den är gasformig. Här blandas den ihop med lite olika grejer som ska få den att reagera. Sen vevar man runt lite, tillsätter lite värme och så trillar det ut ett vitt pulver som torkas och blir "Rå-PVC".

Ett oändligt användningsområde

PVC används bland annat till tapeter, golv, plasthandskar, blodpåsar. Det finns ett oändligt användningsområde, tillägger Tina.

Innan vi avslutar besöket tar vi en titt på det nya moderna kontrollrummet som nu varit i drift i cirka sex månader. En investering som också gjordes i samband med bygget av klorfabriken.

Här sitter driftpersonalen skyddad från processen och styr hela anläggningen.

– Det har blivit en betydligt bättre arbetsmiljö för våra medlemmar, säger Ulf. Det är bullerfritt och ingen risk för kemikalie- eller gasutsläpp.

Förut satt personalen utspridda på fyra olika platser, en för varje process. Nu sitter alla tillsammans, man har fått fler arbetskamrater och en ny förståelse för de olika delarna i anläggningen.

Nolltolerans mot olyckor

Händer något nu kan man dessutom evakueras hela området utan att det påverkar produktionen då alla processer hantearas här, tillägger Ulf.

Det märks att hälsa och säkerhet genomsyrar hela arbetsplatsen. Det finns varningstexter och tydliga markeringar överallt. Det är nolltolerans mot olyckor. Till och med kniven har trubbig udd och efter att flera cyklat vält har de enbart trehjulingar på området.

Vi lämnar Inovyn, en trygg och säker arbetsplats med stark framtidstro.

Text:
Elisabeth Jannesson och
Stina Enarsson

Fakta om produktionen vid Inovyn

Klor görs av salt och elström. Av det blir det förutom klorgas; vätgas och lut.

Saltet kommer från gruvor i Danmark.

Klorgasen går till VCM-fabriken där man gör vinylkloridmonomer (VCM).

VCM:en går till PVC-fabriken (polyvinylklorid) där man gör PVC-plast. Råvara som säljs till tillverkningsindustrin.

Vätgasen säljs till övriga industrier i klustret.

Luten går i huvudsak till pappersmassaindustrin.

Arbetsplatsen.

Inovyn har cirka 300 anställda varav cirka 190 är kollektivanställda.

En produkt som är en biprodukt för en verksamhet är avgörande för en annan.

- Allt hänger ihop, hade vi inte fått till den nya fabriken som framställer miljövänligt klor hade det påverkat de övriga industrierna i det kemikluster som vi alla ingår i, säger Kari.
- Vi får kvävgas av Linde och levererar i vår tur vätgas till de andra industrierna, tillägger han.

Kari Kujansuu har jobbat med klorframställning i cirka 30 år. 2007 började han på Inovyn. Det Kari inte vet om klor är inte värt att veta, påstår Ulf.

Johan Ingman sitter i det lilla kontrollrummet i saltlagret. Johan ser till att "saltslädarna" fungerar friktionsfritt.

Här tar en av saltslädarna tag i saltet som förs ner till en stor tank. Där tillförs vatten och bildar den saltlösning som därefter pumpas in i klorfabriken.

Omställning eller kompetens utan att behöva känna oro för

Grunden till regeringens paket för omställningsförmåga, långsiktigt förbättrad flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden är ett förslag från fack och arbetsgivare.

Nu är huvudavtalet signerat. Målsnöret passerades i juni.

– Vi har en lösning som ökar tryggheten för arbetare och som tydligt visar att det är arbetsmarknadens parter som äger frågorna, säger LO:s ordförande Susanna Gideonsson.

De nya reglerna innebär att anställda, vid sidan om starkare skydd vid omreglering av arbetstid, ”hyvling”, och mot långa vistsanställningar, får utökad rätt till omställnings- och kompetensstöd. Bland annat ett nytt offentligt omställningsstudiestöd och ett kompletterande kollektivavtalat studiestöd.

Arbetsgivare får ökad flexibilitet vid uppsägning på grund av arbetsbrist, ökad förutsägbarhet och sänkta kostnader vid uppsägning på grund av personliga skäl.

Ökade krav på anställda

Ny teknik, digitalisering och klimatomställningen gör att arbetsmarknadens behov förändras och kraven på alla anställda ökar. Processen går allt fortare och kraven påverkar hela samhället.

Hur vi alla förhåller oss till, och agerar gentemot de nya kraven, påverkar Sveriges konkurrenskraft.

Trycket på Sverige som nation att möta behovet av välutbildad arbetskraft är stort. Arbetsmarknadens förändrade situation påverkar på det personliga planet och kanske i särskilt hög grad oss som arbetar inom industrin.

Vi behöver politiker som lyssnar

Vi inom industrin har starka skäl att fortsätta ställa krav som underlättar vår omställning. För utan en industri som klarar kraven på produktivitet, flexibilitet och omställning har vi ingen välfärd.

Nu, och mer än någonsin, behöver vi politikernas öron. Därför är valrörelsen för 2022 så viktig.

Förloppet som banade väg till en tryggare arbetsmarknad

Det nya huvudavtalet, i dagligt tal ”LAS-överenskommelsen”, signerades av arbetsmarknadens parter; arbetsgivare, arbetare och tjänstmän, i slutet av juni. Här är några av de steg och beslut som tagits för att parternas överenskommelse, via förordningar och politiska beslut, kunde bli verklighet. **De nya reglerna i lagar och avtal börjar tillämpas den 1 oktober 2022.**

27 januari. Regeringens förslag till ny lagstiftning om trygghet, omställning och anställningsskydd på remiss till Lagrådet.

6 september 2021. IF Metall säger ja till Arbetsmarknadsdepartementets principöverenskommelse.

Foto: Debatt i Sveriges riksdag. Melker Dahlstrand/Sveriges riksdag.

8 juni 2022. Riksdagen säger ja till förändringar i lagstiftningen som en förutsättning för att parterna skulle träffa nya huvudavtal.

Bilden: Riksdagen förste vice talman Åsa Lindestam (S). Foto: Anders Löwdin/Sveriges riksdag.

Tryggare arbetsmarknad. De nya reglerna i lagar och avtal börjar tillämpas den 1 oktober 2022. Fullt utbyggt beräknas statens budgeterade utgifter för omställningsstudiestödet bli mellan 6 och 9 miljarder kronor per år.

utveckling, ekonomin

Nöjda. IF Metalls förbundsordförande Marie Nilsson och IF Metalls avtalssekreterare Veli-Pekka Säikkälä undertecknade i slutet av juni det nya huvudavtalet.

Lång väg mot det nya huvudavtalet

I förhandlingar med arbetsgivare och andra fackföreningar har IF Metall löst upp svåra knutar för att skapa bättre omställning och tryggare jobb.

– Vi har visat att det är parterna, inte politikerna, som sätter spelreglerna på svensk arbetsmarknad, säger IF Metalls avtalssekreterare Veli-Pekka Säikkälä, och tillägger.

– Beslut i riksdagen den 8 juni – och som fattades med bred majoritet – är ett tydligt bevis för det.

Lagändringarna som nu antagits av

riksdagen medför helt nya ekonomiska möjligheter till vidareutbildning och omskolning.

– Det blir skarpare regler för inhyrning, visstid och hylling av arbetstid. Heltid blir norm i LAS. Allt detta är viktigt för att försvara industriarbetarnas trygghet och utveckling i omställningen mot en klimatsmart industri.

– Det är en historisk mångmiljardsatsning som kommer att skapa mycket goda förutsättningar för industriarbetare som vill vidareutbilda eller omskola sig, säger Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark.

Foto: IF Metall

– Vi har varit drivande i förhandlingarna, för vi behöver komma till rätta med otrygga anställningar. Och industriarbetarna behöver ny kunskap för att hantera den nya tekniken som kommer med klimatomställningen, säger IF Metalls förbundsordförande Marie Nilsson.

I medlemstidningen 2/2021 skrev vi om trygghet, omställning och anställningsskydd, dvs den trygghetsöverenskommelse som ska börja tillämpas på svensk arbetsmarknad med start 1 oktober i år.

Foto: Kristian Pohl/Regeingskansliet

Tack för förtroendet!

Vi är styrelseledamöter i avdelningsstyrelsen för IF Metall Bohuslän-Dal. Det innebär att vi tillsammans tar ansvar för helheten, men också att vi har ett konkret ansvar för genomförande av vissa delar. Vi är valda av årsmötet utifrån nomineringar av medlemmar och klubbar. Mandattiden är två år för ordinare ledamöter och ett år för ersättare.

ORDFÖRANDE

Reine Johansson

INOYIN Sverige AB
reine.johansson@ifmetall.se
0735-46 19 56

VICE ORDFÖRANDE

Annika Josefson

Nouryon Surface Chemistry AB
annika.josefson@nouryon.com
0705-48 73 34

KASSÖR

Kent Bursjö

Avdelningen
kent.bursjoo@ifmetall.se
0706-62 18 31

LEDAMOT

Theres Snäll

Borealis AB
theressnall@gmail.com
0732-31 35 03

LEDAMOT

Tomas Svanberg

Tetra Pak Inventing AB
tomas.svanberg@tetrapak.com
0733-36 64 80

LEDAMOT

Katrin Henemyr

Volvo Bussar Uddevalla AB
Katrin.henemyr@volvo.com
0765-53 32 45

LEDAMOT

Stefan Jansson

Preemraff Lysekil AB
stefan.l.jansson@preem.se
0705-36 92 97

LEDAMOT

Mats Ilhällen

Llntab Steel AB
mats.ilhallen@llntabsteel.se
0707-51 48 14

LEDAMOT

Dan Byström

Husqvarna AB
dan.bystrom@husqvarnagroup.com
0735-32 37 75

ERSÄTTARE

Maria Löffberg

Wallhamn AB
marialoffberg66@gmail.com
0702-09 00 09

ERSÄTTARE

Urban Henriksson

IAC Group AB Färgelanda
urban.henriksson@iacgroup.com
0709-59 15 15

ERSÄTTARE

Ulrika Evergård

Perstorp Oxo AB
ulrika.evergard@perstorp.com
0733-22 96 77

ERSÄTTARE

Patrik Andersson

Borealis AB
patrik.andersson@borealisgroup.com
0766378132

Bästa möjliga lagarbete

Som styrelseledamöter har vi bland annat som uppgift att organisera medlemmar utifrån IF Metalls handlingslinjer och ta ansvar för avdelningens hela verksamhet.

Med våra kunskaper och olika erfarenheter deltar vi i styrelsens sammanträden. Vi brinner för fackligt arbete. I vårt uppdrag ingår också att vara beredda att arbeta inom ett specifikt verksamhetsområde inom avdelningen, till exempel

redaktionskommittén som planerar, producerar och ger ut den här tidningen.

Alla medlemmar i IF Metall Bohuslän-Dal kan känna en trygghet i att vi är väl insatta i avdelningens ekonomi och reglementen.

Styrelseledamöternas ersättare kallas till styrelsesammanträdena och deltar i största möjliga utsträckning. Bästa möjliga lagarbete sker om alla ledamöter är närvarande.

Katrin jobbar på Volvo Bussar i Uddevalla där hon även är vice ordförande samt jämställdhetsansvarig i klubben.

Katrin Henemyr – ny ledamot i IF Metall Bohuslän-Dals styrelse

– Jämställdhet är komplext, och det är min hjärtefråga

Grattis Katrin, till ditt nya uppdrag som ordinarie ledamot i styrelsen, hur känns det?

– Det känns verkligen jättekul. Jag är inte helt ny i styrelsen, då jag sen ett år tillbaka suttit som ersättare, men att nu få förtroendet att vara ledamot, känns både hedrande och roligt.

Hur ser du på din nya roll i styrelsen?

– Just nu handlar det huvudsakligen om att observera och lära mig. Allt känns fortfarande väldigt nytt, men med ny kunskap kan jag omvärdera saker och med det få nya insikter, vilket är bra på många sätt. Sen hoppas jag självklart att jag på sikt ska kunna få möjlighet att arbeta mer med de frågor jag brinner för.

I vilka frågor ligger ditt driv?

– Jämställdhet är min hjärtefråga. För mig är jämställdhet, mycket mer komplext än att bara fokusera på kvinnligt och manligt. Det är jämlikhet mellan människor oavsett kön, hud, färg och form.

Din bakgrund innan arbetet på Volvo Bussar?

– Under mitt yrkesliv har jag jobbat inom flera olika branscher. Jag kan känna att jag har nytta av det både inför avdelningens styrelsearbete och på Volvo Bussar. Samtidigt har det fått mig att inse att jag verkligen gillar verkstadsbranschen, konstaterar Katrin med ett skritt.

Frågor om facklig utbildning? Kontakta din studieorganisatör eller hör av dig till oss på avdelningen. E-post: studier.avd30@ifmetall.se, eller på tfn 0522-65 66 50.

– Vi märker att 2022 är ett valår. Flera förtroendevalda har i år valt att gå Maktutbildningen. En facklig kurs som tar sikte på organisering, samhälle och politik, säger Anders Andersson, en av ledamöterna i IF Metall Bohuslän-Dals studiekommitté.

– Utbilda dig och bli ännu bättre!

IF Metall Bohuslän-Dals medlemmar och förtroendevalda är fantastiska på att utbilda sig och ännu bättre ska vi bli.

Vi fortsätter med organisationslyftet. Alla medlemmar utan förtroendeuppdrag har möjlighet att gå Medlem i facket, och alla med förtroendeuppdrag i våra klubbstyrelser ska

Finns i tryckt form och på ifmetall.se

gå Agera, Kollektivavtalet och Lagar i arbetslivet. De som har förhandlingsmandat i klubben ska dessutom gå vår lokala Förhandlartutbildning.

IF Metall Bohuslän-Dals fackliga utbildningar under hösten i urval. Fullständigt studieprogram finns i Studiehäftet och Studiekatalogen.

Kurs	Datum	Målgrupp	Plats	Utbildningsform	Anmäl senast
Medlem i facket	12-14 oktober	Medlem	Uddevalla	Externat	220902
Agera	17-21 oktober + 14-16 november	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	220909
Lagar i arbetslivet	17-19 oktober + 7-9 november	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	220909
Vald på jobbet	17-19 oktober	Förtroendevald	Trollhättan	Externat	220909
Ordförandebildning	19-21 oktober	Förtroendevald	Distansutbildning	Distansutbildning	220909
Förhandlartutbildning - lokal	24-27 oktober	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	220916
Sekreterare i klubbstyrelsen	24-25 oktober	Förtroendevald	Distansutbildning	Distansutbildning	220916
Medlem i facket	31 oktober - 2 november	Medlem	Distansutbildning	Distansutbildning	220923
Vald på jobbet	9-11 november	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	220930
Försäkringar 1 dag	15 november	Medlem	Trollhättan	Externat	221014
Medlem 55+	17-18 + 21 november	Medlem	Uddevalla	Externat	221007
Mötesteknik	17-18 november	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	221007
Insikter (internat)	21 november - 2 december	Förtroendevald	Runö	Internat	220923
Representantskapsutbildning	22-24 november	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	221014
Bättre arbetsmiljö, 40 timmar	28 november - 2 december	Förtroendevald	Uddevalla	Externat	221021
Vald på jobbet - (internat)	28-30 november	Förtroendevald	Vann, Brastad	Internat	221021
Vald på jobbet	28-30 november	Förtroendevald	Distansutbildning	Distansutbildning	221021
Medlem i facket	7-9 december	Medlem	Uddevalla	Externat	221028

PATATAS BRAVAS

4 portioner

6–8 potatisar, tärnade i 3–4 cm stora bitar
olivolja+smör
1 tsk paprikapulver
1 röd chilipeppar, urkärnad och strimlad
salt och svartpeppar

HETTA UPP en stekpanna med smör och olivolja och stek potatisen hårt i 3-5 minuter. Viktigt att potatisen får en krispig yta. Pudra med paprikapulver och blanda i chili. Efter någon minut lägger du allt i en ugnsfast smörad form. Hit kan du förbereda. Ställ in i ugnen ca 25–30 minuter 200 grader. Servera med salsa brava att dipa i eller ringla över.

Salsa brava

3 msk olivolja
2 msk riven gul lök
2 rivna vitlöksklyftor
Salt och svartpeppar
1 ½ msk paprikapulver, gärna rökt.
1/4 tsk tabascosås
1/4 tsk stött torkad timjan
1 ½ dl ketchup
1 ½ majonäs

HETTA UPP olivoljan och stek löken och vitlök på svag värme en stund. Stäng av värmen. Vänd i paprikapulver tillsammans med tabasco och timjan. Rör ihop. Lägg i en skål och tillsätt ketchup och majonäs. Krydda med salt och peppar efter smak.

KRYDDSTARKA KYCKLINGVINGAR

1,5 kg kycklingvingar
Salt och svartpeppar
2 msk rapsolja
Glace:
4 msk smör
3 klyftor vitlök, rivna
1 bit ingefära ca 3 cm, riven
4 msk honung
6 msk srirachasås (asiatiska avdelningen)
1 msk ljus soya
Saften av en lime
Sätt ugnen på 200 grader.

VÄND RUNT VINGARNA med olja, salt och peppar i en skål. Sprid ut på en plåt med bakplåtspapper och kör i ugnen ca 35 minuter. Medan kycklingen är i ugnen förbered glacen. I en stekpanna med hög kant, smält smör på medelvärme. Lägg i vitlök och ingefära

och stek 1-2 minuter. Lägg i resten av ingredienserna och koka upp. Koka 2 minuter och tag bort från värmen. När vingarna är stekta, vänd ned de i glacen så att de blir täckta. Hit kan man förbereda. Lägg tillbaka vingarna på plåten och kör cirka 15 minuter i ugnen.

Vinnande och god mat till V

AUBERGINE-CANNELLONI

2 auberginer cirka 600 gram
2 tomater
Cirka 200 gr ost med smak, till exempel herrgård eller fetaost
Olivolja. Salt och svartpeppar. 1 vitlöksklyfta. 2 msk olivolja. Eventuellt parmesanost.

SKÄR AUBERGINERNA i ca 5 mm skivor på längden. Hacka tomaterna. Hyvla osten. Sätt ugnen på 200 grader. Hetta upp lite fett i en stekpanna och stek aubergineskivorna mjuka i omgångar. Salta och peppra lite på varje skiva och lägg på en ostskiva (eller fetaostbit) och lite tomathack. Rulla ihop och lägg med skarven nedåt på ett ugnsfast fat. Hit kan man förbereda. Kör 20 minuter i ugnen. Pressa ned vitlöken i oljan och droppa över innan servering. Strö ev. på lite parmesanost.

PLASTEN BEHÖVS I KLIMATOMSTÄLLNINGEN

Plast kan ge negativa konsekvenser i fel sammanhang. Men plast behövs i omställningen till ett hållbart samhälle.

När plast skyddar gurkor bidrar den till minskat matsvinn. När havsbaserad vindkraft ska byggas behövs Borealis plast till elkablarna.

– Vi producerar också en plastfilm till solceller som skyddar kiselkristallerna i cellerna från nedbrytning. Solcellerna varar helt enkelt längre då och ger tio procent

mer effekt under sin livstid än om de inte hade haft plastfilm, säger Patrik Andersson (bilden), IF Metalls klubbordförande vid Borealis i Stenungsund.

Högre återvinning av plast behövs

I dag materialåtervinns endast 16 procent av plasten. För att kunna använda den mer cirkulärt siktar Borealis på att ha ett nytt plastretur-raffinaderi klart 2025.

– Det eldas för mycket plast i dag. Med vår kemiska process kommer vi kunna återvinna all sorts plast på en molekylär nivå, säger Patrik Andersson.

Hej alla matglada

Här kommer lite tips på mat under valvakan.

Det blir Tapas, eller smårätter som man också kan kalla det. Alla rätterna är goda varma, lujmna och kalla.

Gör alla eller några.

Komplettera med goda oliver och spansk serranoskinka eller salami.

MINA BÄSTA SMÅRÄTTER TILL VALVAKAN

PADRONES

Padrones är små gröna milda paprikor. De brukar finnas överallt numera.

En låda padrones.

Olivolja.

Flingsalt och svartpeppar.

Valvakan 2022

HETTA UPP ett par msk olivolja och stek padrones på medelhög värme tills de börjar få lite färg. Krydda med salt och peppar. Håll upp på ett fat. Klart!

Vill du ha fler av Bettans recept? Läs medlemstidningen!

I medlemstidningen 1/2021 finns ett recept på **grillade lammspett**. Du hittar både tidningen och receptet på www.ifmetall.se/adress

I medlemstidningen 1/2018 finns ett recept på en **lækker efterrätt, amerikansk äpplekaka**. Du hittar både tidningen och receptet på www.ifmetall.se/adress

FAMILJEDAG PÅ NORDENS ARK

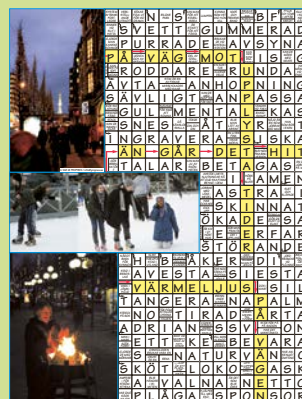
Familjedag på Nordens Ark. Söndag, 4 september. Rabatterat inträde för alla medlemmar och deras familjer. 30 kronor för alla över fyra år. Yngre barn går gratis. Biljetter löses i entrén. Öppet: 10–16. Mer info kommer att finnas på vår hemsida i samband med familjedagen.

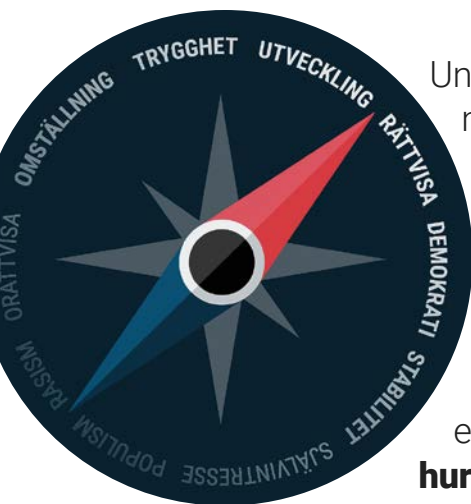
HÅLLBAR FRAMTID KONGRESS

Den 28 november–2 december är det dags för IF Metalls kongress på Svenska Mässan i Göteborg. Temat för kongressen är Hållbar framtid.

RÄTTA LÖSNINGEN PÅ KORSORDET I 2/2021

Under den gångna mandatperioden, med Stefan Löfven och Magdalena Andersson som satsministrar, har vi sett flera exempel på

hur regeringen har agerat för att förbättra

industriarbetarnas situation i nära dialog med IF Metall. Det är ingen hemlighet att IF Metall vill att det ska fortsätta så.

För en regering

IF Metall har fyra huvudkrav i valrörelsen 2022

Avsikten med det är att vår samlade röst ska höras och ge resultat ända in i regeringskansliet. Nedan ser du hur de åtta riksdagspartierna svarar på IF Metalls fyra krav i valrörelsen.

1. En mänskligare sjukförsäkring

Om vi blir sjuka eller skadade ska sjukförsäkringen ge oss stödet vi behöver, så länge vi behöver det. Sjukdom och sjukskrivning ska inte innebära fattigdom. I dag hamnar sjuka människor i kläm, så kan vi inte ha det. Därför måste sjukförsäkringen förbättras.

IF Metalls krav i valrörelsen 2022 Här är de åtta partiernas svar

Sjukförsäkring

Vilka partier är emot att sjukpenningen begränsas till 2,5 år även om man fortfarande är sjuk?

Vilka partier satsar på arbetslösa arbetares utbildning så att de åter kan komma i jobb?

Arbetsmiljö

Vilka partier har sagt ja till att ge regionala skyddsombud ökade befogenheter för att säkra arbetsmiljö och rädda liv?

Klimatet

Vilka partier föreslog omställnings- och kompetensförsörjningsstöd för ett grönare Sverige, men blev nedröstade?

Vilka partier föreslog energieffektiviseringar som skulle ha minskat industrins energibehov och kostnader kraftigt?

Pensionerna

Vilka partier arbetar för att ge utslitna äldre möjlighet till en värdig pension genom trygghetspensionen?

Vilka partier tycker att arbetsgivarna ska bidra med mer för att vi ska få en bättre pension?

Fack

Vilka partier står upp för vår rätt att strejka och ta till andra fackliga stridsåtgärder?

Vilka partier står upp för att facket får ta till stridsåtgärder mot arbetsplatser som har utländsk arbetskraft och saknar kollektivavtal?

ng som lyssnar på oss

2. Ingen ska dö på jobbet

Industrin kan vara en farlig arbetsplats, därför behövs ett aktivt arbetsmiljöarbete för att förebygga olyckor och sjukdomar. De regionala skyddsombuden behöver få tillgång till fler arbetsplatser, arbetsmiljöbrotten måste prioriteras och det ska råda nolltolerans mot dödsolyckor, arbetsrelaterade skador eller sjukdom.

3. En rättvis klimatomställning

Industrin är en del av lösningen på klimatkrisen och klimatomställningen är heller inte möjlig utan oss industriarbetare. Därför måste vi få den kompetensutveckling vi behöver när våra arbetsuppgifter förändras. Det måste ingå i klimatomställningen att hela landet får tillgång till billig el och att kostnaderna för arbetspendling är rimliga för alla.

4. En bättre pension

När vi går i pension ska vi kunna känna oss trygga i att vi får ut en pension som är tillräcklig för ett värdigt liv. Den tryggheten ska finnas även om man varit sjuk eller arbetslös under delar av yrkeslivet. Därför behöver pensionerna bli högre, trygghetssystemen fungera och rehabiliteringen bli bättre.

– FYRA VIKTIGA KRAV

Besim Matoshi är
IF Metalls valledare.

– Vi har tittat på de ärenden och förhandlingar som våra avdelningar har och på hur samhällsutvecklingen i övrigt påverkar våra medlemmar.

– På så sätt har vi fått en bild av vad våra medlemmar **behöver** i form av politiska beslut. Med det som grund har vi formulerat våra krav, säger Besim Matoshi.

– Våra lösningar och önskingar ska märkas tydligt i regeringens politik och beslut, säger han.

Socialdemokraterna

Vi arbetar på expeditionen i Uddevalla

Pernilla Dahlqvist

Medlemsservice, dagindelning
24-31, företag A-E,
miljökommittén,
0522-65 66 41
pernilla.dahlqvist@ifmetall.se

Tina Abrahamsson

Reception. Medlemsservice,
dagindelning 14-23,
företag F-L samt UFAB,
Studieadministratör
0522-65 66 44
tina.abrahamsson@ifmetall.se

Stina Enarsson

Medlemsservice, dagindelning
1-13, företag M-Ö
Redaktionskommittén.
0522-65 66 49
stina.enarsson@ifmetall.se

Pia Gustavsson

Ekonomiasistent
Försäkringsadministratör
0522-65 66 48
pia.gustavsson@ifmetall.se

Camilla Ekerum

Tjänstledig

Anneli Ivarsson

Ombudsman Norra Bohuslän
och Norra Dalsland.
Studie- och avtalsansvarig.
0522-65 66 55,
070-315 90 96
anneli.ivarsson@ifmetall.se

Carolin Österman

Ombudsman södra Bohuslän.
Försäkrings- och
Ungdomsansvarig.
0522-65 66 57
072-553 50 90
carolin.osterman@ifmetall.se

Argjent Avollaj

Ombudsman mellersta
och södra Bohuslän.
Arbetsmarknadsansvarig och
facklig-politiskt ansvarig.
0522-65 66 51
070-256 61 55
argjent.avollaj@ifmetall.se

Lars Svensson

Ombudsman mellersta
Bohuslän och Dalsland.
Arbetsmiljöansvarig,
0522-65 66 58
070-510 39 10
lars.n.svensson@ifmetall.se

Kent Bursjö

Ombudsman
Personalansvarig och kassör.
Redaktionskommittén.
0522-65 66 53,
070-662 18 31
kent.bursjoo@ifmetall.se

Emmi Karlsson

Försäkringshandläggare
0522-65 66 52
emmi.karlsson@ifmetall.se
A-kassehandläggare
A-kassefrågor dag 1-15
A-kassans vxl 010-19 89 000

Jenny Alfredsson

Studieadministratör
0522-65 66 47
jenny.alfredsson@ifmetall.se
A-kassehandläggare
A-kassefrågor dag 16-31
A-kassans vxl 010-19 89 000

Anders Andersson

Studier och medlemsrekrytering
0522-65 66 43
070-609 63 93
anders.t.andersson@ifmetall.se

**Vi håller till i gamla
kanslihuset på våning 4,
Kanslibacken 9, Uddevalla.
Vi har även postfack längst
ner i trapphuset för dig som
behöver lämna något. Hiss
finns på husets gavel.**

IFMETALL
Bohuslän-Dal

VINSTER!

15

IFMETALL

Bohuslän-Dal

Kanslibacken 9,
451 34 Uddevalla**B-Post****SVERIGE
GÅR TILL VAL
11 SEPTEMBER**

Sveriges Riksdag

Riksdagens 349 ledamöter beslutar i frågor som gäller hela landet; till exempel lagar och hur landets pengar ska användas. Sveriges utrikespolitik sköter riksdag och regering tillsammans. En annan uppgift för riksdagen är att granska regeringens arbete.

Västra götalsregionen

I Västra Götalandsregionen är det 149 ledamöter i regionfullmäktige som tar övergripande beslut och gör prioriteringar. De ansvarar bland annat för hälso- sjukvård, tillväxt/utveckling och kollektivtrafik. Andra ansvarsområden är kultur, utbildning och miljö.

Cirka 7 000 medlemmar i IF Metall Bohuslän-Dal röstar i tolv kommuner

Det är politikerna i kommunfullmäktige som tar beslut i frågor som kommunen har till uppgift att sköta. Dit hör bland annat ansvar för förskolor och skolor, äldreomsorg, socialtjänst, räddningstjänst, bostäder, hälso- och miljöskydd, vatten och avlopp.

Val

24 augusti. Röstberättigade som är bosatta i Sverige ska ha fått sina röstkort.

Förtidsröstningen startar.

När det är val kan du förtidsrösta från 24/8 fram till och med valdagen, var som helst i hela landet. Lokaler för förtidsröstning finns i varje kommun.

11 september. Vallokalerna är öppna mellan kl. 08.00 och 20.00. Klockan 20.00 avslutas röstningen och rösterna börjar räknas i vallokalen. Valet till riksdagen räknas först, sedan valet till kommunfullmäktige och sist valet till regionfullmäktige. Ett preliminärt valresultat publiceras samma natt på val.se.

12 september. Slutlig rösträkning. Personrösterna räknas. Valet till riksdagen räknas först, sedan valet till kommunfullmäktige. Sist valet till regionfullmäktige.

Vem får rösta?

För att ha rösträtt måste du ha fyllt 18 år senast på valdagen. Det finns särskilda regler för de olika valen. Rösträtten bestäms 30 dagar före valdagen. Din rösträtt bestäms av uppgifterna i Skatteverkets folkbokföringsregister 30 dagar före valdagen. Du behöver alltså inte anmäla dig till röstlängden för att få rösträtt.

För att förtidsrösta behöver du

- Id-handling.
- Röstkort.

Om du inte har någon id-handling kan en annan person intyga din identitet. Den person som intygar måste då visa en id-handling. **Saknar du röstkort? Du kan beställa ett nytt.**

Rösta med bud

Att rösta med bud betyder att någon annan tar med din röst till din vallokal eller till en lokal för förtidsröstning. Du kan rösta med bud av följande anledningar: Sjukdom, ålder, funktionsnedsättning, intagen på häkte eller kriminalvårdsanstalt. Om du bor eller vistas vid en lantbrevbärarlinje kan du också budrösta med hjälp av lantbrevbäraren.

< Läs mer på valmyndigheten.se